

Glossa del Premi ICIP Construcció de Pau 2022, per Jordi Armadans

Bona tarda a totes i tots.

Ignoro si una glossa és un espai adequat per a expressar sentiments personals de qui fa la glossa però, abans que res, permeteu-me que breument ho faci. I ho faré, perquè em ve de gust i em cal fer-ho però, també, perquè en el fons, fent-ho, ja estem situant la importància i la dimensió de l'acte d'avui.

Crec que puc parlar en nom de totes les persones que estan darrere aquest Premi (bé presentant la candidatura, bé decidint premiar-la, bé aplaudint la decisió o bé organitzant i acollint aquest acte) quan dic que estem molt felices, molt emocionades i molt commogudes per tenir-vos aquí, per donar-vos aquest Premi i per reivindicar-vos a fons i públicament. Molt.

Durant molts anys, en el debat ciutadà, social i polític sempre apareixia el 'tema basc'. En la darrera dècada, però, ja no ha estat així. És probable, fins i tot, que avui molts joves ja no tinguin massa consciència de tot el que va passar.

Sens dubte, en part, aquest oblit és enormement positiu: acostumats a l'impacte de notícies terrorífiques (atemptats, cotxes bomba, assassinats, segrestos) haver quasi oblidat tot això és un signe del gran canvi que hem viscut. I de fet, la gent, fins i tot la que en ens dediquem al treball per la pau, bàsicament desitgem ser felices, compartir la vida amb la gent estimada i tirar endavant els projectes que ens atrauen. Ho fem, perquè cal fer-ho. I perquè fent-ho, coneixem gent preciosa i magnífica que ens inspira en la vida. Però, d'entrada, no voldríem haver de dedicar temps a fer manifestacions contra la violència, seminaris sobre resolució de conflictes o trobades de diàleg amb gent que ha patit moltíssim. Per tant, en part, és totalment lògic i comprensible que molta gent hagi desconectat del 'tema basc'.

Però, aquesta desconexió té dos problemes:

- el primer: en aquest conflicte, hi ha hagut molt de patiment humà. I tot aquest patiment humà ja no el podem fer desaparèixer. Per més que diguem, per més que fem, no es pot revertir. Aquest és el terrible impacte de la violència i les vulneracions de drets humans. Però, com a mínim, tot aquest dolor hauria de servir per fer-nos reflexionar, per treure'n lliçons, per construir nous valors, per assumir aprenentatges. Aprenentatges per no tornar a caure, mai més! ni allà, ni aquí, ni enlloc, en l'espiral de l'odi i la violència. I, a vegades, fa patir. Fa patir que potser hem girat full massa ràpid, sense aprehendre tot el que ha passat.
- el segon: quan es recorda el conflicte basc solen recollir-se moltes veus de polítics, analistes i periodistes. Lògicament. Però sovint s'oblida a qui va treballar per la pau. Massa vegades sembla que no s'agraeix prou a la gent que va fer tant. I cal, absolutament, recordar, reconèixer i reivindicar la veu, l'experiència, el testimoniatge i la importantíssima tasca de les i els activistes per la pau. Vosaltres. Per això, també estem felices, perquè d'alguna manera aquest problema (el de la invisibilitat del treball per la pau) avui el resollem una mica. I ho fem envoltats de gent que estima la pau, en un premi d'una institució, l'ICIP, que va ser creat per aquest Parlament per fer una tasca de promoció de la pau i, des d'aquesta casa mateix, el Parlament de Catalunya, que representa el conjunt de la ciutadania catalana.

Totes les persones que han impulsat i promogut manifestos saben perfectament que hi ha dos tipus de manifestos: els que són relativament obvis, connecten amb un important consens social i, per tant, tothom s'afanya a signar, i els manifestos que... són una mica més complicats. Que generen angúnies i mal de cap. Que costa que la gent hi posi la signatura, perquè potser pateixen per si no els entendran, per si a algú no li semblarà bé, etc. I, així, fins i tot estant-hi d'acord no acaben de trobar mai el temps de signar-lo i, a vegades, mentre dubten, ja ha passat la data límit per enviar l'adhesió...

I és que hi ha un activisme fàcil, atractiu, que no desentona. I hi ha un activisme difícil, més incòmode, que es fa molt costerut.

No cal dir que, si el primer activisme és necessari, el segon, encara ho és molt més.

I bé, les persones i entitats, aquí presents i totes les premiades, formeu part -clarament- d'aquest activisme, difícil i dur, però absolutament imprescindible.

Aquell activisme que ha de desobeir l'advertència: "no et compliquis la vida". Sí, vosaltres vau optar per complicar-vos-la. I complicant-vos la vida heu ajudat a fer molt més fàcil la vida dels altres. Aquesta és la vostra enorme i preciosa generositat.

Sou gent diversa: amb accents i sensibilitats diferents, amb propostes i accions diferents, que vau fer en moments i èpoques diferents. Però, tots, ben valents. I totes les accions, necessàries.

Algunes i alguns vau sortir al carrer per dir no a la violència. Quan això no es feia i quan fer-ho podia ser sinònim de rebre mirades d'incomprensió, escridassades i cops. Un gest silenciós però molt poderós. Perquè aquell difícil gest va obrir la porta a la deslegitimació social, i sobretot pública, de la violència, una passa imprescindible per arribar on, avui, som.

Altres, més endavant, en un context de fortíssima polarització, vau mirar de promoure espais d'encontre i de diàleg per pensar sortides al conflicte que patíeu. Molta gent no ho veia necessari i, alguna altra, fins i tot, ofensiu. Però ho vau fer i vau ajudar a obrir portes, crear camins, articular ponts, teixir aliances, llavors de coses que després han fructificat.

Uns altres, avançant-vos en el temps, i superant tota mena de dificultats, vau impulsar experiències de relligament, de retrobada, de reconciliació en una societat amb moltes fractures i amb molts dolors per sanar. Promovent el diàleg entre gent discrepant i, fins i tot, atrevint-vos a posar en un mateix espai víctimes i persones que havien exercit la violència.

I aquí, un esment especialíssim per a les persones que, havent patit la violència, en carn pròpia o en familiars i amics, han bandejat l'odi i han alimentat, radicalment, camins de pau. Sou les més valentes i els més valents. I mereixeu tot el nostre reconeixement i estima. Perquè no només és meravellós el que heu fet sinó que heu inspirat meravellosament a molta altra gent.

Encara uns altres, tot i no entrar a fons en el conflicte, heu promogut sempre l'educació per la pau, la tolerància i els drets humans. I, així, amb humilitat però amb convicció, heu anat creant espais i marcs de cultura de pau en entorns de cultura de violència i sectarisme.

Sens dubte, queden molts coses pendents. I sabem que continuareu fent-les. Cadascú, les que cregui més necessàries, però totes importants: atendre les víctimes, aprofundir en la reconciliació, posar fi a la dispersió dels presos, pensar el futur, mirar el passat per reconstruir una memòria en clau de pau, etc.

Sou persones diverses i plurals. No sempre heu coincidit, ni coincidiu, amb tot. Però també heu compartit i heu fet alguns dels trams del camí per la pau, junts. En tot cas, nosaltres, des de fora,

creiem que totes i tots heu fet aportacions necessàries i imprescindibles a favor de la superació de la violència i de la construcció de pau.

I totes i tots vosaltres ens heu recordat coses essencials. Que la violència és, a més de criminal, absurda. Que l'odi només destrueix. Que els drets humans mai no són el problema, sinó la solució. Que el terror no es combat amb un altre terror perquè el terror sempre és terror. I que només el compromís ferm i insubornable amb la pau, els drets humans, el diàleg i la convivència són motor de canvi i llavor de futur.

Per tot això, immenses gràcies.

Gràcies per tot el que heu fet.

Gràcies per tot el que ens heu ensenyat.

I gràcies, sobretot, per la vostra amistat.

Jordi Armadans, polític, periodista i exdirector de FundiPau

Parlament de Catalunya, 21 de setembre de 2022